Asiantuntijalausunto

02.09.2026

214/00.04.02/2026
EU:n asetukset rautatieliikenteen lipunmyynnistä ja matkustajan oikeuksista

Eduskunta
Liikenne- ja viestintävaliokunta

U 46/2026 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksista Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksiksi

HSL:n keskeiset huomiot EU:n asetusten muutosehdotuksesta

- Tavoite yhdellä lipulla hankittavan junamatkaketjun luotettavuuden ja matkustajan oikeuksien vahvistamisesta on kannatettava, ja se tukee junaliikenteen kilpailukykyä lento- ja autoliikenteen kanssa pitkillä matkoilla
- Muutoksella tavoitellaan erityisesti valtion rajat ylittävien kaupallisen kaukoliikenteen junamatkojen oston ja matkustuksen helpottamista
- Kaikki matkustajan oikeuksien asetuksen mukaisista velvoitteista eivät sovellu paikalliseen joukkoliikenteeseen tai subventoituna julkisena palveluna tarjottavaan lähijunaliikenteeseen
- Henkilökohtainen neuvonta ja huolenpito ei ole käytännössä mahdollista, koska matkustajista ja heidän matkaketjustaan ei siirry tarvittavaa tietoa
- Hyvitys- tai korvausvelvollisuus koko matkaketjun hinnasta ei ole järkevässä suhteessa paikallisliikenteen lipun hintaan (lipputulo yleensä 1 – 2 euroa/matka)
- Toisaalta henkilökohtaista uudelleenreititystä ei käytännössä tarvita, kun lähiliikenteessä lippu kelpaa kaikkiin vuoroihin pidemmän voimassaoloajan, ja häiriötilanteessa opastetaan yleisesti korvaaviin kulkumahdollisuuksiin
- Yhden lipun asetusmuutos kasvattaa riskiä siitä, että lähijunaliikennettä järjestävän viranomaisen kannettavaksi tulisi kohtuuttomia vastuita koko pitkän matkaketjun toimivuudesta ja sen katkeamisen korvaamisesta
- Siksi nykyisen asetuksen mahdollisuus kansalliseen poikkeukseen kaupunkiseutujen lähijunaliikenteelle tulee säilyttää ja se tulee Suomessa edelleen pitää voimassa, myös muulle kuin HSL-lähiliikenteelle
- Valtion ostaman alueellisen liikenteen riskiä ”yhden lipun” velvoitteiden vaikutuksista tulisi myös voida rajoittaa, koska kilpailutuksen jälkeen VR (tai uusi operaattori) ei enää vastaa taloudellisesti näistä velvoitteista ja korvauksista

Lisätietoja: Kehityspäällikkö Kimmo Sinisalo, Raideliikenne